

Organisation

Nationella arbetsgruppen för handhavande av cancerläkemedel

Mottagare:

Verksamheter som handhar cytostatika

Arbetsbeskrivning vid avstrykstester (ytprovtagning) i arbetsmiljön

Substanser som kan mätas:

Panel 1; cyklofosamid (CP), ifosfamid (IF), 5-fluorouracil (5-FU), gemcitabin (gem), etoposid (etop). Information om [Panel 1](#)

Panel 2; cytarabin (cyta) och metotrexat (MTX). Information om [Panel 2](#).

Panel 3; platinainnehållande cytostatika (karbo-, oxali- och cisplatin). Information om [Panel 3](#)

Inför ytprovtagningstillfället

Innan avstrykstestet görs är det bra att bestämma vilka arbetsplatsytor som skall provtas.

Ett bra sätt att identifiera dessa ytor är att ha en riskbedömning inför provtagningstillfället.

Arbetsmiljömedicin (AMM) rekommenderar att minst 10 ytor provtas för att en bedömning skall kunna genomföras. Provtagningsmetoden är olika för panelerna vilket innebär att det endast går att ta prov för en panel på en plats. Är det en större yta kan man tex lägga ramen på två ställen bredvid varandra. Här nedan visas förslag på ytor som skulle kunna provtas:



Vanligtvis är det Arbetsmiljöingenjören (AMI) i din region utför avstryksproverna.

Kontakta Arbetsmiljöingenjören (AMI) i din region först och bestäm datum för oannonserat besök och beställ sedan material från AMM.

Beställning och transport

Provtagningsmaterial rekvireras minst 10 arbetsdagar före planerad provtagning från Arbets- och miljömedicin (AMM) Syd via ett formulär på hemsidan

<https://sodrasjukvardsregionen.se/amm/laboratorietjanster/bestallning-av-provtagningsmaterial/> Tel. 046-17 31 95. Instruktioner om beställning kommer i logisk följd i formuläret. Om din avdelning inte redan är kund kan ni ansöka om det via beställningsformuläret

När provtagningsmaterialet kommer till avdelningen frys de medföljande kylklamparna.

Verksamheten tillsammans med AMI bestämmer vem som ansvarar för beställning och transport av provmaterialet, kylförvaring etc.

Proverna skickas för analys i samma kylbox som de kom i med tillhörande kylklampar.

När proverna kommit fram till Lund brukar de höra av sig via mejl att de är på plats.

Vid provtagningsstillfället

Duka upp materialet på en vagn samt handskar och tejp. En person måste följa med AMI för att assistera och informera patienterna om provtagningen, dess syfte samt fotografera avstrykställena samt assistera.

Processen tar cirka 2 timmar. Provet tas inom en ram som omsluter en definierad provyta, vanligen 400 cm². Större ytor kan vid behov provtas. Ytor som i sig själv är avgränsade till cytostatika hanteringen kan provtas, t ex förvaring, backar och hyllor.

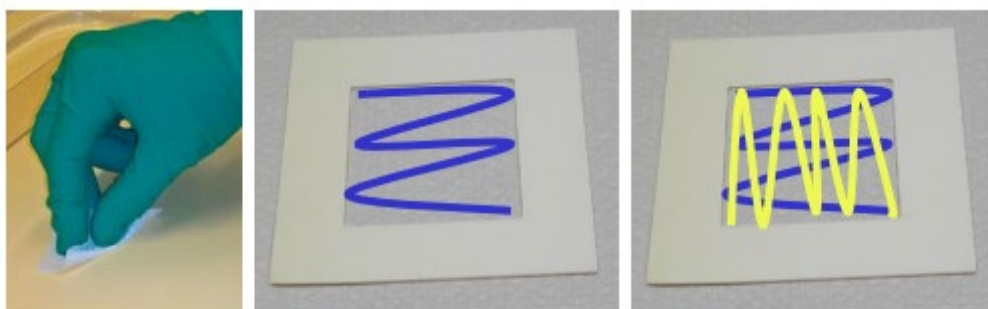


Bild 1. Håll i kompressen med handen, tryck den mot ytan och torka av ytan med S-formade rörelser.

Resultatet

AMM analyserar proverna och bedömer resultatet och delger resultatet till AMI som sammanställer samt skriver en resultatrapport som de återkopplar till verksamheten.

Svarsrapporten ska sedan presenteras för samtliga medarbetare på APT. Vid eventuella förhöjda halter ska åtgärder vidtas (förändrade städrutiner) samt nytt avstryksprov utföras efter ett halvår på de ställen där det varit förhöjda halter. Det är viktigt att bibehålla de rutiner som är etablerade för att hålla redan låga nivåer låga.

Relaterad information

[Beställning av provtagningsmaterial](#)

[Prislista](#)

[Faktablad- Cytostatika i arbetsmiljön](#)

[Arbetsmiljömedicin i Lund](#)

Nationella arbetsgruppen för handhavande av cancerläkemedel 23-11-08

Anki Delin Eriksson, verksamhetsutvecklare, RCC Väst

Ulrika Landin, RCC Syd

Ida Ekh, RCC Sydöst

Marie Sodell, RCC Stockholm-Gotland

Carin Lundgren, RCC Mellansverige

Annika Walter, RCC Norr

Granskat av:

Maria Hedmer Yrkeshygieniker

Arbets- och miljömedicin Syd

Region Skåne & Södra Sjukvårdsregionen